

1. גלובס פבלישר עיתונות (1982) בע"מ

נגד

1. בית הדין הארצי לעבודה

2. מתי גולן

3. חברת דברת שרם

4. אהרון דברת

5. יצחק שרם

6. מנגוס קורפוריישן N.V.

7. טלגרף תקשורת בע"מ

8. אבי טיומקין

בבית המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק

[14.4.93]

לפני השופטים ש' לוי, א' גולדברג, ת' אור

העתירה נסבה על פסק דינו של המשיב 1, שבו בוטל צו-מניעה, שנתן בית הדין האזורי לעבודה, אשר אסר על המשיב 2 לעבוד בעיתון דמוי העיתון שבהוצאת העותרת (העיתון "גלובס"). צו, שניתן נגד המשיב 2 בעניין סודות מקצועיים שבדיו, נותר על כנו. מכאן העתירה. הצדדים נחלקו בשאלת תחולתם של הסכמים, בהם הוסדרה עבודת המשיב 2 עבור העותרת, לרבות התקשרויותיו עם חברות אחרות.

בית המשפט הגבוה לצדק פסק:

א. (1) בג"צ אינו נוהג להתערב בפסקי הדין לעבודה, אלא אם כן נתגלתה בהם טעות משפטית מהותית והצדק מחייב התערבותו של בית המשפט (880 א).

(2) משמעות דברים אלה היא, שעל-מנת להניע את בג"צ להתערב, שומה על העותר להצביע על נסיבות שבהן נקבעה בבית הדין הארצי לעבודה נורמה בעלת חשיבות כללית, וכדרישה מצטברת, שהנסיבות האינדיווידואליות של המקרה מצדיקות התערבות (880 א).

(3) העתירה דן נסבה על פרשנות של מערכת חוזים פרטנית, העומדת על רגליה שלה, ללא צורך להתייחס לכללים הנורמטיביים שהמשיב 1 הזכירם בפסק-דינו (879 ז).

ב. (דעת מיעוט - השופט א' גולדברג) (1) פסק-דינו של המשיב 1 חורג מהמסגרת הצרה של פרשנות חוזה (880 ג). (2) השאלה שעמדה לדיון הייתה גם, כיצד יש ליישב בין חובתו של עובד לשמור על הסודות המקצועיים, שהגיעו לידיעתו במהלך עבודתו, לבין חופש העיסוק. שאלת האיזון בין שני העקרונות, הסותרים לכאורה זה את זה, היא

שעמדה ביסוד פסק דינו של המשיב 1. מכאן שלפסק הדין נושא העתירה יש משמעות הלכתית, החורגת מעבר לסכסוך שבין הצדדים (880 ג-ד).

פסקי-דין של בית המשפט העליון שאזכרו:

[1] בג"צ 525/84 חטיב ואח' נ' בית הדין הארצי לעבודה ואח', פ"ד מ (1) 673.

עתירה למתן צו-על-תנאי. העתירה נדחתה ברוב דעות נגד דעתו החולקת של השופט א' גולדברג.

ד' פדר, ח' מלצר, ע' קריב, י' מושקט - בשם העותרת ;

א' לין - בשם המשיב 2 ;

י' אברהם - בשם המשיבים 3-5 ;

א' קלגסבלד - בשם המשיבים 6-8.

פסק – דין

השופטים ש' לוי, ת' אור :

1. בית הדין הארצי לעבודה קיבל את ערעורם של המשיבים 2-8 וביטל צו מניעה שניתן בבית הדין האזורי לעבודה, אשר אסר על המשיב 2 לעבוד בעיתון "דמוי גלובס" ועל המשיבה 7 להוציא עיתון "דמוי גלובס", תוך השארת צו, שניתן נגד המשיב 2 בעניין סודות עסקיים, על כנו. מכאן העתירה שלפנינו.

2. בית הדין הארצי נדרש בפסק-דינו לשתי שאלות : א. האם היו בידי המשיב 2 ועדיין מצויים בידיו סודות עסקיים? ב. האם לאור מה שהוגדר בפסק הדין כ"הסכם העבודה" ו"הסכם ניו יורק" רשאי היה המשיב 2 להתקשר עם אחרים להוצאת עיתון "דמוי גלובס"? לעניין הנושא הראשון קבע בית הדין האזורי כמה כללים, שאפילו אליבא דדעתו אפשר שיש בהם משום חידוש. לעניין הנושא השני נדרש בית הדין לפרש את הוראות החוזים המיוחדים הנוגעים לעניין והגיע לכלל מסקנה, כי (בעמ' 19) : "בהסכם שבין הצדדים הותר במפורש (למשיב 2) להקים עיתון, עם אחרים, מיד עם התרת החוזה, בתנאי שלא יתחרה בגלובס עד יום 31.3.93 ; אך הקמת עיתון שיתחרה כאמור עם "גלובס" לאחר התאריך האמור מותרת היא.

3. נראה לנו, חרף האדרת המשפטית שהעותרת ביקשה לעטות על עתירתה, שאין לפנינו אלא מקרה של פרשנות של מערכת חוזים פרטנית, העומדת על רגליה שלה, ללא צורך להתייחס לכללים הנורמטיביים שבית הדין הארצי הזכירם בפסק-דינו. מקובל עלינו מאז פסק-דינו של בית-משפט זה בבג"צ 525/84 חטיב ואח' נ' בית הדין הארצי לעבודה ואח' [1], בעמ' 694, שאין בית-משפט זה נוהג להתערב בפסקי הדין לעבודה, אלא אם נתגלתה בהם טעות משפטית מהותית והצדק מחייב התערבותו של בית המשפט. משמעות דברים אלה היא, בדרך כלל, שעל מנת להניענו להתערב, שומה על העותר להצביע על נסיבות, שבהן נקבעה בבית הדין הארצי לעבודה נורמה בעלת חשיבות כללית, וכדרישה מצטברת שהנסיבות האינדיווידואליות של המקרה מצדיקות התערבות. לא שוכנענו שזהו המצב במקרה שלפנינו. גם לא שוכנענו שחלקיו השונים של פסק הדין אינם ניתנים, בשום נסיבות, ליישום זה עם זה.

קראנו את העתירה שלפנינו, המשתרעת על פני ארבעים ושלושה עמודים, ושמענו את טענותיו המפורטות של מר מלצר, ונחה דעתנו, שדין העתירה להידחות, ואנו דוחים אותה.

העותרת תשלם למשיבים שכר טרחת עורך-דין 10,000 ₪.

השופט א' גולדברג:

סבורני, כי פסק-דינו של בית הדין הארצי לעבודה חורג מהמסגרת הצרה של פרשנות חוזה. השאלה שעמדה לדיון הייתה גם, כיצד יש ליישב בין חובתו של עובד לשמור על הסודות המקצועיים, שהגיעו לידיעתו במהלך עבודתו, לבין חופש העיסוק (בין שהוא נקבע בחוזה, ובין מכוח הדין). שאלת האיזון בין שני העקרונות, הסותרים לכאורה זה את זה, גם היא עמדה ביסוד פסק הדין של בית הדין הארצי לעבודה, אשר מציין במפורש, כי "עד כמה שידיעתנו מגעת, לא נדון עד כה בפסיקה (ולבטח לא פורסם) אף לא מקרה אחד בו התייחסו הצדדים במפורש באופן 'חיובי' לזכותו של העובד לעסוק בעיסוקו (לעומת איסור העיסוק) לאחר ניתוק יחסי עובד מעביד, תוך ידיעה כי בידי העובד סודות מסחריים של מעבידו". סבורני, על כן, כי לפסק הדין נושא עתירה זו משמעות הלכתית, החורגת מעבר לסכסוך שבין הצדדים, ומן הראוי היה כי יוצא צו-על-תנאי.

הוחלט ברוב דעות כנגד דעתו החולקת של השופט גולדברג לדחות את העתירה. העותרת תשלם למשיבים שכר טרחת עורך-דין 10,000 ₪.

ניתן היום, כ"ג בניסן תשנ"ג (14.4.93).